

ASIA

Nordic Trout Ab, tarkkailuohjelman hyväksyminen, kalankasvatus verkkoaltaissa avomerellä, Kaskinen

HAKIJA

Nordic Trout Ab
Fiskhamnsvägen 10
AX-22 719 Föglö, Åland

TOIMINTAA JA TARKKAILUA KOSKEVAT LUPAPÄÄTÖKSET

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 5.12.2023 antamassaan päätöksessä (nro 156/2023, dnro LSSAVI/13816/2022) myöntänyt Nordic Trout Ab:lle määräaikaisen luvan verkkoaltaiden pitämiseen meressä ja luvan kalojen kasvattamiseen valtion yleisellä vesialueella 231-894-1-1 Metsähallitukselta vuokraamalla alueella Kaskisten kaupungissa.

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUKSEN TOIMIVALTA

Lupamääräyksen 17 mukaan kalankasvatuksen vaikutuksia vedenlaatuun ja eliöstöön merialueella ja Kristiinankaupungin saariston (FI0800134) Natura-alueeseen (erityisesti vedenalaiset luontotyypit) on tarkkailtava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen hyväksymällä tavalla. Tarkkailusuunnitelmassa on huomioitava myös meren tilan arviointiin käytettävät parametrit ja niiden näytteenottoaikataulu. Vaikutuksia alueen kalakantoihin ja kalastukseen on seurattava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Tarkkailut voidaan suorittaa yhteistarkkailuina alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa. Ehdotukset tarkkailusuunnitelmiksi on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille hyväksyttäväksi kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Luvan saajan on Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa erikseen hyväksyttävien tavoin aloitettava merialueen tarkkailu ennen toiminnan aloittamista, mikäli valmisteluluvan mukainen toiminta aloitetaan. Jos tarkkailutulokset antavat siihen aihetta, voi asianomainen viranomainen tämän päätöksen estämättä myöhemmin muuttaa tarkkailusuunnitelmaa. Tarkkailujen tulokset on

toimitettava tarkkailusuunnitelmissa määrätyin ajoin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä Kaskisten kaupungin, Kristiinankaupungin ja Närpiön kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. Tarkkailutiedot on vaadittaessa annettava myös asianosaisille nähtäviksi.

ASIAN VIREILLETULO

Nordic Trout Ab toimitti 17.12.2024 sähköisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi laatimansa kalankasvatukseen liittyvän ehdotuksen tarkkailuohjelmaksi. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesienhoitoryhmä pyysi täydennyksiä ehdotukseen 13.1.2025. Sweco Finland Oy toimitti Nordic Trouti Ab:n puolesta täydennetyn tarkkailuohjelmaehdotuksen 21.2.2025. Tarkennus tarkkailuohjelman 2025–2029 sisältöön toimitettiin ELY-keskukselle 22.4.2025.

TARKKAILUEHDOTUS

Tarkkailuehdotukseen vuosille 2025-2029 kuuluu vedenlaadun tarkkailu ja kasviplanktonselvitykset, pohjan laadun ja pohjaeläimistön tarkkailu, sedimentaatiotarkkailu, drop-videotutkimukset sekä vaikutustarkkailu läheisillä Natura-alueilla. Asiakirjassa on myös ehdotus käyttötarkkailuksi ja päästötarkkailuksi, sekä kalastukseen liittyvä tarkkailuehdotus.

Ehdotus vesistötarkkailuksi jatkokasvatus- ja talvisäilytysalueella sisältää vesinäytteenotto kolme kertaa vuodessa aikavälillä 1.7.–7.9. yhteensä 12 paikalla jatkokasvatusalueella ja kaksi kertaa vuodessa maaliskuussa, ja aikavälillä 1.7.–7.9. yhdellä paikalla talvisäilytysalueella. Lisäksi kultakin näyteasemalta otetaan kokoomanäyte, josta määritetään a-klorofyllipitoisuus. Kasviplanktonlajisto, lajien tiheydet ja biomassa määritetään vuosittain neljältä näytteenottoasemalta kultakin yhdestä kokoomanäytteestä. Pohjanlaatu- ja pohjaeläinnäytteet otetaan jatkokasvatuspaikalla kuudelta ja talvisäilytyspaikalta yhdeltä näyteasemalta. Näytteet otetaan tarkkailun alkuvaiheessa kahden vuoden välein alueen lähtötilanteen ja vaikutusten selvittämiseksi. Pohjaeläimet määritetään muutamia lajiryhmiä (Oligochaeta, Chironomidae) lukuun ottamatta lajitasolle ja näytteistä määritetään yksilötiheys, biomassa ja taksoniluku. Kertaluonteinen sedimentaatiotarkkailu toteutetaan, kun laitoksen tuotanto on kasvanut luvanmukaiseen maksimimääräänsä, arviolta kasvukaudella 2027. Makrofyyttien ja mahdollisten muiden sessiilien lajien tutkimiseksi toteutetaan drop-videolinjat kolmen vuoden välein viideltä havaintopisteeltä, jotka on sijoitettu jatkokasvatustiloksen läheisille matalikko- ja riutta-alueille.

Hankkeen vaikutuksia läheisillä Natura-alueilla esiintyviin vedenalaisiin luontotyyppeihin tarkkaillaan sukelluslinjojen avulla, jotka sijoitetaan hankealueen pohjoispuolelle sijoittuville Natura-alueiden osille. Sukellustarkkailu esitetään toteutettavaksi kaksi kertaa tarkkailuohjelmakauden aikana siten, että ensimmäinen tarkkailu toteutetaan ennen kuin tuotantomäärä on kasvanut suunniteltuun maksimilaajuuteen ja toinen kerta tarkkailuohjelmakauden lopulla. Rantaluontotyyppien tarkkailu tehdään sukellustarkkailun yhteydessä.

Kalankasvatuksen vaikutuksia alueen kalakantoihin ja kalastukseen arvioidaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-yksikön ohjeistamalla tavalla laatimalla vesistövaikutusten tarkkailun pohjalta asiantuntija-arvio toiminnan kalataloudellisista vaikutuksista. Asiantuntija-arvion pohjalta harkitaan tarve mahdollisen erillisen kalataloustarkkailun aloittamiselle. Mikäli tällainen tarve ilmenisi, toiminnanharjoittaja sopii kalataloustarkkailun toteuttamistavasta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Kalankasvatustoiminnan vaikutustarkkailun tulosten tarkastelussa ja raportoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan vaikutuksiin rannikkovesimuodostumien ekologisen tilan määrittelyssä käytettävien vedenlaadun fysikaalis-kemiallisten laatutekijöiden (kokonaisfosfori ja -typpi, näkösyvyys) sekä biologisten laatutekijöiden (pohjaeläimistö, a-klorofylli) osalta.

Tarkkailut suoritetaan viranomaisten hyväksymällä tavalla ja voimassa olevien ohjeistuksien ja standardien mukaisesti.

Vaikutustarkkailun tulokset raportoidaan mahdollisimman pian niiden valmistuttua Etelä-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, ml. jälkimmäisen kalatalouspalvelut-yksikölle, sekä Kaskisten kaupungin, Kristiinankaupungin ja Närpiön kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. Tarkkailutiedot annetaan vaadittaessa myös asianosaisille nähtäviksi.

Tarkkailuohjelma on voimassa vuoden 2029 loppuun asti.

TARKKAILUEHDOTUKSEN KÄSITTELY

Kuulutus ja tarkkailuohjelmaehdotus pidettiin nähtävillä 24.2.2025 – 1.4.2025 välisenä aikana ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa sekä Kaskisten kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.kaskinen.fi., Närpiön kaupungin verkkosivuilla www.narpes.fi sekä Kristiinankaupungin verkkosivuilla www.kristinestad.fi.

Lausuntopyyntö, jonka määräpäivä oli 25.3.2025, lähetettiin Kaskisten ja Närpiön kaupungeille ja Länsirannikon ympäristöyksikölle 25.2.2025. Hakijalta pyydettiin vastine 17.4.2025 mennessä.

ESITETYT MUISTUTUKSET JA LAUSUNNOT SEKÄ HAKIJAN VASTINE

Määräpäivän mennessä yksi lausunto oli jätetty, eikä yhtään muistutusta.

Länsirannikon ympäristöyksikön lausunto

Länsirannikon ympäristöyksikön ympäristönsuojelu katsoo, että talvisäilytyspaikan ja varastointialueiden lähistöltä otettavien näytteiden tuloksin tulee ottaa huomioon niiden sijainti alueella, jossa on myös muita toimintoja, läheisyys mm. satamaan, kalasatamaan, jäteveden puhdistamoon ja Närpiönjokeen. Tämä tulee ottaa huomioon talvisäilytyksen ja

varastointialueiden näytteenottopisteiden ja referenssipisteiden valinnassa ja tulosten tulkinnassa.

Ympäristöluvan liitteen 3 mukaan Nordic Trout Ab:lla on Kaskisten salmessa käytössä yksi talvisäilytysalue ja kolme varastointialuetta. Talvisäilytysalueelta tulisi ohjelmassa esitettyjen näytteenottojen lisäksi ottaa näytteitä referenssipisteestä, tulosten vertailemiseksi. Näytteenotossa tulisi ottaa huomioon kaikki varastointialueet, joissa kaloja säilytetään ja ottaa näytteitä kultakin alueelta sekä referenssinäytteet. Talvisäilytys- ja varastointialueilta vesinäytteitä tulee ottaa sekä pinnasta että pohjasta, ja näytteistä tulee analysoida samat muuttujat kuin varsinaiselta jatkokasvatusalueelta. Talvisäilytysalueelta, jossa käytetään ylläpitoruokintaa talvella, tulisi ottaa lisäksi pohjaeläinnäytteitä ja näytteitä referenssipisteestä. Lisäksi ohjelmassa oleviin karttoihin tulisi selkeästi merkitä sekä kaikki varastointialueet että talvisäilytysalueet ja niihin liittyvät näytteenottopisteet.

Ympäristönsuojelu katsoo, että toiminnan tarkkailun toteuttaminen esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti, edellä mainitut seikat huomioiden, antaa riittävät tiedot toiminnan ympäristövaikutuksista ja että esitetty tarkkailuohjelma voidaan hyväksyä. Lisäksi ympäristönsuojelu katsoo, että tarkkailu voidaan toteuttaa osana alueella toteutettavaa yhteistarkkailua.

Hakijan vastine

Lausunnossa esitetään referenssipisteen valitsemista talvisäilytyksen vesistövaikutusten tarkkailulle. Nordic Trout ehdottaa referenssipisteeksi ympäristöhallinnon seurantapistettä Tjärhovet 5410 (koordinaatit ETRS-TM35FIN 6929741-201111). Pisteeltä on seurantatietoa vuosilta 1975–2024. Tarkkailun raportointiin sisällytetään vertailu kyseisen näytteenottoaseman tuloksiin.

Lausunnon esitykseen pohjaeläinnäytteiden lisäämisestä osaksi tarkkailua Nordic Trout huomauttaa, että pohjaeläinnäytteet talvisäilytysalueelta ovat jo osa tarkkailuohjelmaa. Pohjanlaatu- ja pohjaeläinnäytteet otetaan talvisäilytyspaikalta yhdeltä näyteasemalta. Näytteet otetaan tarkkailun alkuvaiheessa 2 vuoden välein alueen lähtötilanteen ja vaikutusten selvittämiseksi.

Toiminnanharjoittaja ei näe perustelua vesistövaikutusten tarkkailulle varastointialueilta, sillä kaloja ei ruokita näillä alueilla säilytyksen aikana edes poikkeustapauksissa eikä ravinnepäästöä siten synny. Alueilla säilytetään perattavia kaloja avovesikaudella syyskuusta joulukuuhun. Kaikki kolme varastointialuetta eivät ole käytössä samanaikaisesti vaan niistä käytetään sitä, joka kulloinkin on olosuhteiden ja perkauksen kannalta käytännöllisintä.

Nordic Trout on lausunnon ehdotuksen mukaisesti lisännyt tarkkailuohjelman näytteenottopisteitä kuvaavaan karttaan (ohjelman Kuva 2, myös alla) jatkokasvatus- ja talvisäilytysalueiden sijainteja osoittavat merkinnät. Varastointialueita ei ole lisätty tarkkailuohjelman karttaan, sillä niillä ei edellä kuvatuista syistä toteuteta vesistövaikutusten tarkkailua.

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy Nordic Trout Ab:n kalakasvatustilasta koskevan tarkkailuohjelman seuraavin täsmennyksin ja korjauksin:

Käyttö- ja päästötarkkailu

-

Vedenlaatu- ja kasviplanktontarkkailu

- Vastineen perusteella lisätään Tjärhovet-tarkkailupiste talvisäilytyspaikan referenssipisteeksi.
- Lisätään vesinäytteenottoa yhdellä varastointialueella, missä säilytetään eniten kaloja. Näytteenottoaika kerran vuodessa ajanjaksolla 1.11.–15.12. Näytteenotto ja määritykset kuten ohjelmaehdotuksen sivulla 11 on esitetty (ei klorofylli ja kasviplankton).
- Talvisäilytyspaikan ja varastointialueen tarkkailupisteillä otetaan näytteet myös välivedestä (3–5 m pinnasta).
- Jatkokasvatusalueen tarkkailupisteillä otetaan näytteet myös välivedestä siellä missä arvioidaan, että kuormitus on suurin (esim. 5 m pinnasta).
- Happipitoisuuden määrittäminen tulee tehdä myös päällysveden näytteistä.
- Suomen ympäristökeskuksen TARKKA-palvelu voidaan hyödyntää tulosten raportoinnissa.
- Kasviplanktontarkkailuun lisätään NT13 Avomeri-tarkkailupiste. Myöhemmin voidaan tarvittaessa poistaa NT talvisäilytys -tarkkailupiste kasviplanktontarkkailusta ELY:n hyväksymällä tavalla. Olisi hyvä saada ainakin kaksi näytettä eri ajankohdasta kasviplanktonyhteisöjen nopean elinkierron takia.

Pohjanlaatu ja pohjaeläimistön tarkkailu

- Pohjaeläimet tulee määrittää henkilö, jolla on siitä riittävä asiantuntemus. Harvasukasmatojen lajitason määrittäminen tulee ensisijaisesti tehdä kaikista yksilöistä.
- Pohjanlaadun seurannassa on tärkeää, että saadaan edustavia näytteitä, joissa voidaan mitata eri kerrosten paksuuksia, varsinkin sedimentin pintakerroksen laatu ja paksuus.
- Kalankasvatusalueen läheisyydessä tehdään kertaluontoinen sedimentaatiotarkkailu sedimenttikeräimillä kasvatuksen ollessa luvan mukaisessa maksimilaajuudessa. Tämä tapahtuu arvioilta vuonna 2027. Keräimiä pidetään vedessä kerrallaan kaksi viikkoa - kuukausi. Sedimentaationäytteenotossa on pyrittävä vakioimaan taustamuuttujia, etteivät esim. virtausolot selitä kertymisen eroja. Raportoinnissa tulee arvioida menetelmän soveltuvuutta ja luotettavuutta ja käyttökelpoisuutta tarkkailussa.

Makrofyyttien ja sessiilien lajien tarkkailu

- Drop-videolinjat toteutetaan kolmen vuoden välein viideltä havaintopisteeltä, jotka on sijoitettu jatkokasvatustiloksen läheisille matalikko- ja riutta-alueille. Tarkkailun toteutus ja tulosten raportointi tulee tehdä mahdollisimman tarkasti mahdollisten muutosten ja vaikutusten huomioimiseksi.

Vaikutustarkkailu läheisillä Natura-alueilla

-

Raportointi

- Vaikutustarkkailun tulokset raportoidaan mahdollisimman pian niiden valmistuttua Etelä- Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, ml. jälkimmäisen kalatalouspalvelut-yksikölle, sekä Kaskisten kaupungin, Kristiinankaupungin ja Närpiön kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. Tarkkailun tuloksista tulee laatia raportti kerran vuodessa. Raportti toimitetaan tarkkailun seuraavana vuonna viimeistään toukokuussa mainituille tahoille.
- Tulosten raportoinnin lisäksi tulee vuosiyhteenvedossa myös arvioida toiminnan vaikutuksia merialueella ja Kristiinankaupungin saariston Natura-alueeseen. Tulosten tarkastelussa kiinnitetään huomiota kalankasvatustoiminnan vaikutuksiin meriympäristössä tutkimusvuoden aikana vertailuasemien avulla ja tarkastellaan pitkäaikaisia kehityssuuntia laitoksen meriympäristössä. (Kalankasvatuksen ympäristönsuojeluohje, YMn julkaisuja 2020:2)
- Raportoinnissa verrataan tuloksia tilaluokituksen raja-arvioihin mutta on muistettava, että varsinainen tila-arviointi tehdään kuuden vuoden aineiston perusteella ja se on vesimuodostumakohtainen rannikkovesien alueella.
- **Raportoinnissa on huomioitava myös meren tilan arviointiin käytettävät parametrit, esimerkiksi vedenlaadun ja kasviplanktonin indikaattoreita sekä pohjaeläinten BQI-indeksi.**
- Tulokset tallennetaan ympäristöhallinnon tietojärjestelmiin viimeistään 3 kk tulosten valmistuttua (Vesla, Kplank, Pohje, Kerty, LajiGIS).
- Raportoinnissa tulee arvioida eri menetelmien soveltuvuutta, luotettavuutta ja käyttökelpoisuutta tarkkailussa. Vuosiyhteenvetojen ja tarkkailuraporttien laatijalla tulee olla riittävä laatutietoisuus ja asiantuntemus.

Tarkkailuohjelman toteutus ja päivitys sekä valvonta

- Tarkkailu voidaan suorittaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.
- Näytteet ottavat sertifioidut näytteenottajat ja näytteet analysoivan laboratorion tulee olla akkreditoitu analysoitavien määritysten osalta.
- Määrittämisessä tulee käyttää hyväksyttyjä vesien- ja merenhoidon standardeja. Näytteet on analysoitava tutkimuslaitoksessa, jolla on dokumentoitu asiantuntemus (esim. akkreditointi) tutkittavien analyysien osalta.
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus valvoo vesistötarkkailun toteutusta ja Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo kalataloustarkkailua.
- Tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Vaikutuksia alueen kalakantoihin ja kalastukseen

- Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut pyytää, että kalastukseen liittyvä tarkkailuehdotus hyväksytään tarkennuksella tämän päätöksen yhteydessä.
- Mikäli ilmenee tarve erilliselle kalataloudelliselle tarkkailulle, tulee luvanhaltijan toimittaa ehdotus kalataloudelliseksi tarkkailuohjelmaksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle.
-

PERUSTELUT

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että ehdotettu tarkkailu päätöksessä esitetyin täsmennyksin ja täydennyksin, antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot hankkeen vaikutuksista vesistöön.

Tehdyt täsmennykset ja täydennykset tukee lupapäätöstä, joka määrää, että tarkkailusuunnitelmassa on huomioitava myös meren tilan arviointiin käytettävät parametrit ja niiden näytteenottoaikataulu.

Mahdollisista muutostarpeista tarkkailuohjelmaan tulee laatia ehdotus ELY-keskukselle hyväksyttäväksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki (587/2011)

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 156/2023

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu 522 € (= 9 h x 58 €/h)

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023). Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asia on tullut vireille ELY-keskuksessa vuonna 2024.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Asian käsittelystä perittävään maksuun tyytymätön voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on liitteenä.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Kaskisten kaupungin, Kristiinankaupungin sekä Närpiön kaupungin ilmoitustaulun hoitajat

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ys-yksikkö

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalouspalvelut

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla 30.4. – 6.6.2025 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla (www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa), Kaskisten

kaupungin, Kristiinankaupungin ja Närpiön kaupungin verkkosivuilla www.kaskinen.fi, www.kristinestad.fi, ja www.narpes.fi).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava vesitalousasiantuntija Anna Bonde ja ratkaissut yksikön päällikkö Kim Klemola.

Päätöksen valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Manuel Deinhardt, erikoistutkija Anssi Teppo, ylitarkastaja Jaana Höglund ja kalastusbiologi Eeva Ruotsalainen. Anna Bonde ei osallistunut talvisäilytys- ja varastointialueiden tarkkailun käsittelyyn jääviyden takia.

LIITTEET

Oikaisuvaatimusosoitus

Tämä asiakirja EPOELY/639/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/639/2023 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Klemola Kim 29.04.2025 13:05

Esittelijä Bonde Anna 29.04.2025 13:06